

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (пети състав)

25 юли 2018 година*

„Преюдициално запитване — Съдебно сътрудничество по наказателноправни въпроси — Европейска заповед за арест — Рамково решение 2002/584/ПВР — Член 1, параграф 2, член 3, точка 2 и член 4, точка 3 — Основания за отказ за изпълнение — Прекратяване на наказателно производство — Принцип *ne bis in idem* — Издирвано лице, което има качеството на свидетел в предишно производство за същите деяния — Издаване на множество европейски заповеди за арест срещу едно и също лице“

По дело C-268/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от *Županijski Sud u Zagrebu* (Загребски областен съд, Хърватия), с акт от 16 май 2017 г., постъпил в Съда на 18 май 2017 г., в производство за издаване на европейска заповед за арест срещу

АУ,

СЪДЪТ (пети състав),

състоящ се от: J. L. da Cruz Vilaça, председател на състава, E. Levits, A. Borg Barthet, M. Berger (докладчик) и F. Biltgen, съдии,

генерален адвокат: M. Szpunar,

секретар: M. Aleksejev, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 28 февруари 2018 г.

като има предвид становищата, представени:

- за АУ, от L. Valković и G. Mikuličić, odvjetnici, M. Lester, QC, S. Abram и P. FitzGerald, barristers и M. O’Kane, solicitor,
- за Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta, от T. Laptoš, V. Marušić и D. Hržina, в качеството на представители,
- за хърватското правителство, от T. Galli, в качеството на представител,
- за чешкото правителство, от M. Smolek, J. Vlácil и O. Serdula, в качеството на представители,
- за Ирландия, от M. Browne, L. Williams и A. Joyce, в качеството на представители, подпомагани от G. Mullan, BL,

* Език на производството: хърватски.

- за унгарското правителство, от М. Z. Fehér, G. Koós и М. М. Tátrai, в качеството на представители,
- за австрийското правителство, от G. Eberhard, в качеството на представител,
- за румънското правителство, от E. Gane, С.-М. Florescu и R.-М. Mangu, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от R. Troosters, М. Mataija, и S. Grünheid, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 16 май 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1, параграф 2, член 3, точка 2 и член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки (ОВ L 190, 2002 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 3), изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г. (ОВ L 81, 2009 г., стр. 24) (наричано по-нататък „Рамково решение 2002/584“).
- 2 Запитването е отправено в рамките на производство за издаване на европейска заповед за арест (наричана по-нататък „ЕЗА“) срещу унгарския гражданин АУ от Županijski Sud u Zagrebu (Загребски областен съд, Хърватия).

Правна уредба

- 3 Член 1 от Рамково решение 2002/584 гласи:
 - „1. [ЕЗА] е съдебно решение, което е издадено от държава членка, с оглед задържане и предаване на друга държава членка на издирвано лице, с цел наказателно преследване или изпълнение на присъда за лишаване от свобода или на мярка, изискваща задържане.
 2. Държавите членки следва да изпълнят всяка [ЕЗА] въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на настоящото рамково решение.
 3. Рамковото решение няма действие по отношение на изменение на задължението за спазване на основните права и основните правни принципи, залегнали в член 6 от Договора за Европейския съюз“=
- 4 Член 2 от Рамковото решение, озаглавен „Обхват на [ЕЗА]“, предвижда в параграфи 1 и 2:
 - „1. [ЕЗА] се издава за деяния, които са наказуеми съгласно правото на издаващата държава членка с лишаване от свобода или мярка, изискващ[и] задържане за не по-малко от 12 месеца, или ако наложеното наказание лишаване от свобода или мярката, изискваща задържане, е не по-малко от 4 месеца.

2. Следните престъпления, ако в издаващата държава членка са наказуеми с лишаване от свобода или мярка, изискващ[и] задържане за срок не по-малък от три години и така както са определени в законодателството на издаващата държава членка, при условията на настоящото рамково решение и без проверка за двойна наказуемост на деянието, дават основание за предаване съгласно [ЕЗА]:

[...]

– корупция,

[...]“.

- 5 Съгласно член 3 от Рамковото решение, озаглавен „Случаи, при които не се допуска изпълнение на европейска заповед за арест“:

„Съдебният орган на държава членка по привеждане на решенията в изпълнение (по-долу „изпълняващ съдебен орган“) отказва да изпълни [ЕЗА] в следните случаи:

[...]

- 2) когато изпълняващият съдебен орган е уведомен, че [спрямо] издирваното лице е [постановен окончателен съдебен акт] от държава членка за същите деяния, при условие че [в случай на осъждане], наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или [вече не подлежи на изпълнение съгласно правото на държавата членка, в която е постановено осъждането];

[...]“.

- 6 Член 4 от Рамково решение 2002/584, озаглавен „Случаи, при които изпълнението на [ЕЗА] може да бъде отказано“, гласи:

„Изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни [ЕЗА]:

[...]

- (3) когато съдебните органи на изпълняващата държава членка са взели решение или да не [образуват наказателно производство] за престъпление, за което е издадена [ЕЗА], или да [го прекратят], или когато окончателно[...] решение спрямо издирваното лице е постановено в държава членка за същите деяния, което пречатства производството;

[...]“.

Главното производство и преюдициалните въпроси

- 7 На 31 март 2014 г. в Хърватия АУ, унгарски гражданин и председател на съвета на директорите на унгарско дружество, е предаден на съд за извършаване на деяния, съставляващи активен подкуп. Съгласно обвинителния акт на Ured za suzbijanje korupcije i organiziranog kriminaliteta (Служба за борба с корупцията и организираната престъпност, Хърватия) той е обвинен в неправомерно даване на значителна парична сума на високопоставен хърватски политик в замяна на сключване на договор.

- 8 Разследването срещу АУ започва в Хърватия на 10 юни 2011 г. След образуване на производството е изпратена молба за международна правна помощ до компетентния унгарски орган за провеждане на разпит на АУ в качеството на заподозрян и връчване на призовка.
- 9 Хърватските органи многократно настояват за изпълнение на тази молба чрез съдебни поръчки. Въпреки това, с мотив, че изпълнението ѝ застрашава унгарските национални интереси, Унгария не изпълнява молбата. Ето защо през декември 2012 г. хърватското разследване е спряно.
- 10 Независимо от това въз основа на информацията, предоставена от хърватските органи, на 14 юли 2011 г. унгарският главен прокурор започва разследване поради наличието на основателни съмнения за извършване на престъпление активен подкуп на международно равнище по унгарския наказателен кодекс. Запитващата юрисдикция посочва, че това разследване е прекратено с постановление от 20 януари 2012 г. на унгарското централно бюро за разследване, тъй като извършените деяния не съставлявали престъпление по унгарското право.
- 11 Посоченото разследване е образувано не срещу АУ в качеството на заподозрян, а единствено във връзка с престъплението срещу неизвестен извършител. Поради това АУ е разпитан само като свидетел. Освен това високопоставеният хърватски политик, на когото са били дадени парите, не е разпитан.
- 12 На 1 октомври 2013 г. след присъединяването на Република Хърватия към Европейския съюз и преди образуването на съдебно наказателно производство в Хърватия Службата за борба с корупцията и организираната престъпност издава ЕЗА срещу АУ.
- 13 Изпълнението на тази ЕЗА е отказано с решение на Fővárosi Törvényszék (Окръжен съд Будапеща, Унгария) от 7 октомври 2013 г. с довода, че според наличните данни за същото деяние, за което е издадена заповедта за арест, в Унгария вече е водено наказателно производство, което е прекратено.
- 14 След отказа да се изпълни ЕЗА, АУ е засичан в Германия и Австрия, но тези две държави членки посочват, че са решили да не предприемат действия по разпространения чрез Интерпол сигнал за международно издирване, тъй като с изпълнението му може да се наруши принципът *ne bis in idem*. Впоследствие Секретариатът на Интерпол взема решение да заличи сигнала за международно издирване на АУ и да откаже на Република Хърватия използването на каналите на Интерпол по отношение на АУ поради наличието на опасност от нарушение на принципа *ne bis in idem* и по изложените от Унгария съображения във връзка с националната сигурност.
- 15 След внасянето на обвинителния акт срещу АУ в Хърватия на 15 декември 2015 г. е издадена нова ЕЗА — този път от отговарящия за ЕЗА състав на запитващата юрисдикция — която обаче така и не е изпълнена от Унгария.
- 16 На 27 януари 2017 г. запитващата юрисдикция отново изпраща тази ЕЗА на компетентния унгарски орган. По този повод същата юрисдикция уточнява, че е налице промяна в обстоятелствата в издаващата държава членка, тъй като пред нея е образувано съдебно наказателно производство срещу АУ, докато първата ЕЗА е издадена от прокуратурата в хода на досъдебното производство.
- 17 Тъй като от изпращането на тази втора ЕЗА изминават 60 дни без отговор, запитващата юрисдикция се обръща към хърватския член в Евроюст. Същата юрисдикция посочва, че след намесата си, този член ѝ изпраща становището на компетентния унгарски орган, в което се посочва, че органът не се счита задължен да изпълни издадената ЕЗА, по която вече има постановено решение в хода на фазата на разследване в наказателното производство в Хърватия. Този орган съответно не можело да бъде обвързан и със сроковете за обработване, предвидени в Рамково решение 2002/584. Освен това се посочвало, че в Унгария няма правни

механизми за задържане на АУ или за започване на ново производство за изпълнение на втората ЕЗА, издадена в Хърватия на 15 декември 2015 г. Идентично становище от унгарския компетентен орган постъпва в запитващата юрисдикция на 4 април 2017 г.

- 18 В този контекст, от една страна, запитващата юрисдикция изразява съмненията си относно тълкуването на основанията за неизпълнение, предвидени в член 3, точка 2 и член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584. Всъщност запитващата юрисдикция счита, че именно издирваното лице е обект на ЕЗА, поради което постановление, което се използва като основание за отказ да се изпълни ЕЗА, трябвало да се отнася до издирваното лице в качеството му на заподозрян или обвиняем. Когато издирваното лице е било разпитано в качеството на свидетел в хода на производството, по което е издадено това постановление, последното не би могло да послужи за основание за отказ да се изпълни ЕЗА. Поради това постановлението за прекратяване в Унгария на разследване, което не е водено срещу АУ, не би могло да обоснове отказ за предаване.
- 19 От друга страна, посочената юрисдикция счита за необходимо да сезира Съда, за да се установи какви са задълженията на изпълняващата държава членка, когато ЕЗА е издавана многократно от различни компетентни органи в хода на досъдебната и съдебната фаза на наказателното производство.
- 20 Поради това *Županijski sud u Zagrebu* (Загребски областен съд, Хърватия) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

- „1) Трябва ли член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584 да се тълкува в смисъл, че решението да не се образува наказателно производство за престъплението, във връзка с което е издадена [ЕЗА], или да се прекрати производството се отнася само до престъплението, във връзка с което е издадена [ЕЗА], или разпоредбата трябва да се разбира в смисъл, че това решение трябва да се отнася и до издирваното лице в качеството на заподозрян или обвиняем в това производство?
- 2) Може ли държава членка да откаже да изпълни издадената [ЕЗА] на основание член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, когато съдебният орган в друга държава членка е взел решение или да не образува наказателно производство за престъплението, във връзка с което е издадена [ЕЗА], или да прекрати производството, при положение че в това производство издирваното лице е било не заподозрян или обвиняем, а свидетел?
- 3) Може ли решението за прекратяване на разследване, в хода на което издирваното лице не е имало качеството заподозрян, а е разпитано в качеството на свидетел, да е основание за другите държави членки да не предприемат действия по издадената [ЕЗА] съгласно член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584?
- 4) В какво съотношение се намират помежду си абсолютното основание за отказ от предаване по член 3, точка 2 от Рамковото решение, а именно „когато изпълняващият съдебен орган е уведомен, че [спрямо] издирваното лице е [постановен окончателен съдебен акт] от държава членка за същите деяния [...]“, и относителното основание за отказ от предаване по член 4, точка 3 от Рамковото решение, а именно „когато окончателно[...] решение спрямо издирваното лице е постановено в държава членка за същите деяния, което препятства производството“?
- 5) Трябва ли член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 да се тълкува в смисъл, че изпълняващата държава е длъжна да взема решение по всяка изпратена до нея [ЕЗА], включително когато вече се е произнесла по [ЕЗА], издадена преди това от друг съдебен орган срещу същото издирвано лице по същото наказателно производство, а новата [ЕЗА] е издадена поради промяна в обстоятелствата в издаващата държава (обвинителният акт е

допуснат за разглеждане и започва съдебната фаза на наказателното производство, налице са по-строги критерии относно доказването на извършването на престъплението и нов компетентен съдебен орган/съд)?“.

Производството пред Съда

- 21 Запитващата юрисдикция иска настоящото преюдициално запитване да бъде разгледано по реда на спешното преюдициално производство, предвидено в член 107 от Процедурния правилник на Съда. В подкрепа на искането си тази юрисдикция уточнява по-конкретно, че издирваното лице може да бъде задържано и че спрямо него е постановена мярка за неотклонение „задържане под стража“.
- 22 На 1 юни 2017 г., по предложение на съдията-докладчик и след изслушване на генералния адвокат, пети съдебен състав решава да не уважи искането. Въпреки това, предвид обстоятелствата в главното производство, с решение от 9 юни 2017 г. председателят на Съда постановява това дело да бъде разгледано с предимство на основание на член 53, параграф 3 от Процедурния правилник.

По допустимостта на преюдициалното запитване

- 23 АУ оспорва допустимостта на преюдициалното запитване, като твърди, че отговорите на поставените въпроси не са релевантни за целите на задочното производство, водено срещу него в Хърватия. С въпросите щяло да се установи дали други държави членки са били и са длъжни да изпълнят първата и втората ЕЗА, издадени срещу него. За да може запитващата юрисдикция да се произнесе по обвиненията, решаването на тези въпроси обаче не било необходимо.
- 24 В това отношение следва да бъде припомнено, че съгласно постоянната практика на Съда в рамките на установеното в член 267 ДФЕС сътрудничество между Съда и националните юрисдикции само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от решение по реда на преюдициалното производство, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе (решение от 12 октомври 2017 г., *Sluutjes*, С-278/16, ЕУ:С:2017:757, т. 21 и цитираната съдебна практика).
- 25 Следователно въпросите, които са свързани с тълкуването на правото на Съюза и са поставени от националния съд в нормативната и фактическа рамка, която той определя съгласно своите собствени правомощия и проверката на чиято точност не е задача на Съда, се ползват с презумпция за релевантност. Съдът може да откаже да се произнесе по отправено от национална юрисдикция преюдициално запитване само ако е очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или също когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение от 12 октомври 2017 г., *Sluutjes*, С-278/16, ЕУ:С:2017:757, т. 22 и цитираната съдебна практика).
- 26 От представената на Съда преписка по настоящото дело обаче не следва по очевиден начин, че конкретният случай съответства на някоя от тези хипотези. Всъщност пред запитващата юрисдикция в момента са висящи две отделни производства, засягащи АУ, а именно задочно

съдебно наказателно производство пред решаващия съдебен състав на тази юрисдикция и производство за издаване на ЕЗА пред компетентния в това отношение съдебен състав. Настоящото преюдициално запитване е част от второто производство.

- 27 В това отношение запитващата юрисдикция отбелязва, че сезира Съда с цел да вземе решение за оттегляне на издадената срещу АУ ЕЗА в зависимост от отговорите на поставените въпроси. Следователно не би могло да се твърди, че поставените въпроси нямат никаква връзка с действителността или с предмета на висящото пред запитващата юрисдикция производство, нито че проблемът е от хипотетично естество.
- 28 При всички положения, допустимостта на преюдициалното запитване не се поставя под съмнение от обстоятелството, че зададените въпроси се отнасят до задълженията на изпълняващия съдебен орган, докато запитващата юрисдикция е съдебният орган по издаване на ЕЗА. Всъщност издаването на ЕЗА има за последица възможното задържане на издирваното лице и следователно засяга личната му свобода. Съдът въпреки приема, че когато обаче става дума за производство по ЕЗА, гарантирането на тези права на първо място е отговорност на издаващата държава членка (решение от 23 януари 2018 г., Piotrowski, С-367/16, ЕУ:С:2018:27, т. 50).
- 29 С оглед на гарантирането на тези права, което може да накара един съдебен орган да вземе решение за оттегляне на издадената от него ЕЗА, е важно този орган да разполага с възможност да сезира Съда с преюдициално запитване.
- 30 Следва да се отбележи, че в главното производство оставянето в сила на разглежданата ЕЗА или вземането на решение за оттеглянето ѝ зависи от това дали Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че компетентният орган на изпълняващата държава членка може, а евентуално дори е длъжен, при обстоятелства като тези в случая, да не взема решение по изпратена му ЕЗА или да откаже да я изпълни.
- 31 Поради това настоящото преюдициално запитване е допустимо.

По преюдициалните въпроси

По петия въпрос

- 32 С петия си въпрос, който следва да се разгледа на първо място, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че съдебният орган на изпълняващата държава членка е длъжен да вземе решение по всяка ЕЗА, която му е изпратена, дори когато в тази държава членка вече е постановено решение по предходна ЕЗА за същото лице и за същите деяния, а втората ЕЗА е издадена само поради предаването на съд на издирваното лице в издаващата държава членка.
- 33 Видно от текста на член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584, държавите членки следва да изпълнят всяка ЕЗА въз основа на принципите на взаимното признаване и в съответствие с разпоредбите на Рамковото решение. Освен при извънредни обстоятелства изпълняващите съдебни органи могат да откажат да изпълнят такава заповед само в предвидените в Рамковото решение изчерпателно изброени случаи на отказ за изпълнение, а за изпълнението на ЕЗА не могат да се поставят други условия освен изчерпателно уредените в това рамково решение. Затова в Рамковото решение изрично са посочени случаите, при които не се допуска изпълнение (член 3), и случаите, при които може да се откаже изпълнение (член 4 и 4а) на ЕЗА (вж. решение от 10 август 2017 г., Turikas, С-270/17 PPU, ЕУ:С:2017:628, т. 50 и 51).

- 34 В това отношение в член 15, параграф 1 от Рамково решение 2002/584 се предвижда, че „[и]зпълняващият съдебен орган следва да реши в сроковете и при условията, определени в настоящото рамково решение, дали лицето да бъде предадено“. В допълнение член 17, параграфи 1 и 6 от Рамковото решение гласи, че „[ЕЗА] следва незабавно да бъде разгледана и изпълнена“ и че „[в]секи отказ да се изпълни [такава заповед] трябва да е мотивиран“. Освен това в член 22 от Рамковото решение се посочва, че „[и]зпълняващият съдебен орган следва незабавно да съобщи на издаващия съдебен орган решението относно предприетото във връзка с [ЕЗА] действие“.
- 35 Поради това, както отбелязва генералният адвокат в точка 38 от заключението си, изпълняващ съдебен орган, който бездейства след издаването на ЕЗА и по този начин не предава никакво решение на издалия я съдебния орган, не изпълнява задълженията си, произтичащи от посочените разпоредби на Рамково решение 2002/584.
- 36 Ето защо на петия въпрос следва да се отговори, че член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкува в смисъл, че съдебният орган на изпълняващата държава членка е длъжен да вземе решение по всяка ЕЗА, която му е изпратена, дори когато в тази държава членка вече е постановено решение по предходна ЕЗА за същото лице и за същите деяния, а втората ЕЗА е издадена само поради предаването на съд на издирваното лице в издаващата държава членка.

По първия, втория, третия и четвъртия въпрос

- 37 С първите си четири въпроса, които следва да бъдат разгледани заедно, запитващата юрисдикция по същество иска да установи дали член 3, точка 2 и член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкуват в смисъл, че с постановление на прокуратурата като разглежданото в главното производство постановление на унгарското централно бюро за разследване — с което се прекратява разследване, образувано срещу неизвестен извършител и в хода на което лицето, обект на ЕЗА, е разпитано само като свидетел — може да се обоснове отказ за изпълнение на тази ЕЗА предвид някоя от тези разпоредби.

Относно член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584

- 38 В член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584 се въвежда абсолютно основание за неизпълнение, по силата на което изпълняващият съдебен орган отказва да изпълни ЕЗА, когато е уведомен, че спрямо издирваното лице е постановен окончателен съдебен акт в държава членка за същите деяния, при условие че в случай на осъждане наказанието е изтърпяно, изтърпява се към момента или вече не подлежи на изпълнение съгласно правото на държавата членка, в която е постановено осъждането.
- 39 Целта на тази разпоредба е да се избегне повторно наказателно преследване и повторно осъждане на дадено лице за едни и същи деяния (решение от 16 ноември 2010 г., Mantello, С-261/09, ЕУ:С:2010:683, т. 40) и същата разпоредба отразява принципа *ne bis in idem*, закрепен в член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз, според който никой не може да бъде подложен на наказателно преследване или наказан два пъти за същото престъпление.
- 40 Едното от условията, от които зависи отказът за изпълнение на ЕЗА е „[спрямо]“ издирваното лице да е „[постановен окончателен съдебен акт]“.
- 41 В това отношение следва да се уточни, че макар член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584 да борави с понятието „[съдебен акт]“, разпоредбата е приложима и по отношение на актовете на орган, на когото в съответния национален правен ред е възложено да участва в наказателното

правораздаване, за окончателно прекратяване на наказателното производство в определена държава членка, дори тези актове да са приети без участието на съд и да не са под формата на съдебни решения (вж. по аналогия решение от 29 юни 2016 г., Kossowski, С-486/14, ЕУ:С:2016:483, т. 39 и цитираната съдебна практика)

- 42 Съгласно практиката на Съда спрямо издирвано лице е постановен окончателен съдебен акт за същите деяния по смисъла на член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584, когато е водено наказателно производство и с него окончателно са изчерпани възможностите за наказателно преследване или когато съдебните органи на държава членка са приели решение, с което обвиняемият окончателно е оправдан във връзка със съответните деяния (решение от 16 ноември 2010 г., Mantello, С-261/09, ЕУ:С:2010:683, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 43 Постановвяването на „[окончателен съдебен акт]“ по смисъла на член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584 съответно предполага наличие на възбудено преди това наказателно преследване срещу издирваното лице (вж. в този смисъл решения от 16 ноември 2010 г., Mantello, С-261/09, ЕУ:С:2010:683, т. 46 и 47, от 5 юни 2014 г., М, С-398/12, ЕУ:С:2014:1057, т. 31 и 32, както и от 29 юни 2016 г., Kossowski, С-486/14, ЕУ:С:2016:483, т. 34 и 35).
- 44 Принципът *ne bis in idem* впрочем е приложим само за лица, спрямо които е постановен окончателен съдебен акт в държава членка (вж. решение от 28 септември 2006 г., Gasparini и др., С-467/04, ЕУ:С:2006:610, т. 37). Той обаче не се отнася за лицата, които само са били разпитани в хода на наказателно производство, като например свидетелите.
- 45 В случая от предоставената на Съда преписка е видно, че разследването, проведено в Унгария в резултат на хърватската съдебна поръчка и прекратено с постановление от 20 януари 2012 г. на унгарското централно бюро за разследване, е образувано срещу неизвестен извършител. След като не е водено срещу АУ в качеството на заподозрян или обвиняем, компетентният унгарски орган е разпитал това лице само в качеството на свидетел. Поради това, при липсата на проведено наказателно преследване срещу него, АУ не може да се счита за лице, спрямо което е постановен окончателен съдебен акт по смисъла на член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584.
- 46 Следователно с постановление на прокуратурата — като разглежданото в главното производство постановление на унгарското централно бюро за разследване, с което се прекратява разследване, в хода на което лицето, обект на ЕЗА, е разпитано само като свидетел — не може да се обоснове отказ за изпълнение на тази ЕЗА предвид член 3, точка 2 от Рамково решение 2002/584.

Относно член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584

- 47 В член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584 се посочват три основания, при които може да се откаже изпълнение.
- 48 Съгласно първото основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от това рамково решение, изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни ЕЗА, когато съдебните органи на изпълняващата държава членка са взели решение да не образуват наказателно производство за престъплението, за което е издадена ЕЗА.
- 49 Постановлението на унгарското централно бюро за разследване в случая по главното производство обаче не се отнася за отказ за образуване на наказателно производство, така че това основание за неизпълнение е ирелевантно при конкретните обстоятелства.

- 50 Съгласно второто основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, изпълнението на ЕЗА може да бъде отказано, когато в изпълняващата държава членка съдебните органи са взели решение да прекратят производството за престъплението, за което е издадена ЕЗА.
- 51 В това отношение следва да се отбележи, че първата част на член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, в която се въвежда това основание за неизпълнение, се отнася само за „престъпление[то], за което е издадена ЕЗА“, а не за издирваното лице.
- 52 Следва също да бъде припомнено, че тъй като отказът да бъде изпълнена ЕЗА е предвиден като изключение, основанията за неизпълнение на такава заповед трябва да се тълкуват стриктно (вж. решение от 23 януари 2018 г., Piotrowski, С-367/16, ЕU:С:2018:27, т. 48 и цитираната съдебна практика).
- 53 Както посочва Комисията, тълкуване в смисъл, че изпълнението на ЕЗА може да бъде отказано на второто основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, ако заповедта се отнася за идентични деяния на тези, които вече са били предмет на предходно решение, независимо от самоличността на лицето, обект на наказателно преследване, би било очевидно твърде широко и би породило опасност от заобикаляне на задължението за изпълнение на ЕЗА.
- 54 Всъщност, както е видно от член 1, параграф 1 от същото рамково решение, ЕЗА е съдебно решение, издадено с оглед на задържане и предаване на издирвано лице. Следователно ЕЗА се издава не само с оглед на престъпление, а задължително се отнася до конкретно лице.
- 55 Освен това посоченото основание за неизпълнение не цели да предпази дадено лице от вероятността да бъде подложено на последователни разследвания за едни и същи деяния в няколко държави членки (вж. по аналогия решение от 29 юни 2016 г., Kossowski, С-486/14, ЕU:С:2016:483, т. 45 и цитираната съдебна практика).
- 56 Всъщност Рамково решение 2002/584 се вписва в контекста на европейското пространство на свобода, сигурност и правосъдие, в което е гарантирано, от една страна, свободното движение на хора, в съчетание, от друга страна, с подходящи мерки, по-специално по отношение на предотвратяването и борбата с престъпността (вж. по аналогия решение от 29 юни 2016 г., Kossowski, С-486/14, ЕU:С:2016:483, т. 46).
- 57 Поради това второто основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, трябва да се тълкува в светлината на необходимостта от подпомагане на предотвратяването и борбата с престъпността (вж. аналогия решение от 29 юни 2016 г., Kossowski, С-486/14, ЕU:С:2016:483, т. 47).
- 58 Следва да се отбележи, че при обстоятелства като тези в случая — при които, от една страна, е водено разследване срещу неизвестен извършител, а не срещу издирваното с ЕЗА лице, и от друга страна, постановлението за прекратяване на това разследване не е издадено по отношение на него — не е имало участие на това лице в наказателното производство, визирано в член 4, точка 3, първа част от Рамково решение 2002/584, което да обосновава отказа за изпълнение на ЕЗА.
- 59 Това тълкуване се подкрепя от подготвителната работа по Рамково решение 2002/584, тъй като съгласно първоначалното предложение на Комисията (СОМ [2001] 522 окончателен, стр. 18) в член 4, точка 3, първа част от това рамково решение е отразен член 9, второ изречение от Европейската конвенция за екстрадиция, подписана в Париж на 13 декември 1957 г. Според последната разпоредба „[е]кстрадицията може да бъде отказана, ако компетентните органи на замолената страна са решили да не образуват или да приключат наказателно преследване за

същото престъпление или престъпления“. В това отношение в обяснителния доклад към Конвенцията се уточнява, че тази разпоредба се отнася за лице, „спрямо което“ е постановено решение, препятстващо или прекратяващо наказателното преследване (вж. стр. 9 от обяснителния доклад към Европейската конвенция за екстрадиция (Париж, 13.XII.1957 г., *série des traités européens* — № 24).

- 60 Поради това, при обстоятелства като изложените в точка 58 от настоящото решение, посоченото постановление не може да се използва за отказ да се изпълни ЕЗА предвид второто основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584.
- 61 Накрая съгласно третото основание за неизпълнение, предвидено в член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584, изпълняващият съдебен орган може да откаже да изпълни ЕЗА, когато окончателното решение спрямо издирваното лице е постановено в държава членка за същите деяния, което препятства производството.
- 62 В това отношение е достатъчно да се посочи, че въпросното основание за неизпълнение не може да се приложи в случай като разглеждания, тъй като условията за прилагането му не са изпълнени.
- 63 Следователно с оглед на всички изложени съображения, на първия, втория, третия и четвъртия въпрос трябва да се отговори, че член 3, точка 2 и член 4, точка 3 от Рамково решение 2002/584 трябва да се тълкуват в смисъл, че с постановление на прокуратурата като разглежданото в главното производство постановление на унгарското централно бюро за разследване — с което се прекратява разследване, образувано срещу неизвестен извършител и в хода на което лицето, обект на ЕЗА, е разпитано само като свидетел, без срещу него да е водено наказателно преследване и без постановлението да е издадено по отношение на него — не може да се обоснове отказ за изпълнение на тази ЕЗА предвид някоя от тези разпоредби.

По съдебните разноски

- 64 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (пети състав) реши:

- 1) Член 1, параграф 2 от Рамково решение 2002/584/ПВР на Съвета от 13 юни 2002 година относно европейската заповед за арест и процедурите за предаване между държавите членки, изменено с Рамково решение 2009/299/ПВР на Съвета от 26 февруари 2009 г., трябва да се тълкува в смисъл, че съдебният орган на изпълняващата държава членка е длъжен да вземе решение по всяка европейска заповед за арест, която му е изпратена, дори когато в тази държава членка вече е постановено решение по предходна европейска заповед за арест за същото лице и за същите деяния, а втората европейска заповед за арест е издадена само поради предаването на съд на издирваното лице в издаващата държава членка.
- 2) Член 3, точка 2 и член 4 точка 3 от Рамково решение 2002/584, изменено с Рамково решение 2009/299, трябва да се тълкуват в смисъл, че с постановление на прокуратурата като разглежданото в главното производство постановление на унгарското централно бюро за разследване — с което се прекратява разследване, образувано срещу неизвестен извършител и в хода на което лицето, обект на

европейска заповед за арест, е разпитано само като свидетел, без срещу него да е водено наказателно преследване и без постановлението да е издадено по отношение на него — не може да се обоснове отказ за изпълнение на тази европейска заповед за арест предвид някоя от тези разпоредби.

Подписи